

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 2025

201/2025

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 5 kohta, 3 §:n 21 d kohdan ruotsinkielinen sanamuoto, 13 §:n 2 momentin 1, 2 ja 2 a kohta, 16 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentin 5 kohta, 20 §:n 1 ja 3 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 49 a §:n 1 momentin 9 kohta, 54 §, 62 §:n 1 momentti, 84 §:n 2 momentin 1 kohta, 87 §:n 1 momentti ja 103 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 5 kohta, 3 §:n 21 d kohdan ruotsinkielinen sanamuoto, 20 §:n 1 momentti, 21 b §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 497/2023, 13 §:n 2 momentin 2 a kohta ja 19 §:n 2 momentin 5 kohta laissa 730/2021, 49 a §:n 1 momentin 9 kohta laissa 108/2019 ja 62 §:n 1 momentti laissa 133/2025, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1430/2014, 108/2019, 730/2021, 891/2021 ja 497/2023, uusi 32 b ja 38 a kohta, 49 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 108/2019, uusi 10 kohta, lakiin uusi 54 a–54 c ja 65 b §, 86 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 108/2019, uusi 2 momentti, 87 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 108/2019, 695/2022 ja 497/2023, uusi 6 momentti, lakiin uusi 92 a ja 99 a § sekä 105 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 497/2023, uusi 4 momentti, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *liittymisjohdolla* sähköjohdon ja muiden sähköverkkoon liittämiseen tarvittavien sähkölaitteiden ja -laitteistojen muodostamaa yhtenäistä kokonaisuutta, jolla liitetään sähköverkkoon liittyjän tai liittyjien:

- sähkönkäyttökohde;
- yksi tai useampi toisiinsa kytketty energiavarasto;
- yksi tai useampi voimalaitos;
- yksi tai useampi voimalaitos ja niihin kytkeytyvät yksi tai useampi energiavarasto;

32 b) *määräaikaisella kiinteähintaisella sähkönmyyntisopimuksella* sähköntoimittajan ja loppukäyttäjän välistä sähkönmyyntisopimusta, jolla taataan sama hinta ja samat muut sopimusehdot sopimuksen voimassaolon ajaksi, mutta johon voi kiinteän hinnan sisällä sisältyä joustava elementti, jossa hinta vaihtelee ja jossa tuloksena olevan laskun muutokset

HE 197/2024
TaVM 4/2025
EV 26/2025

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944 (32019L0944), EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1711/EU (32024L1711), EUVL L, 26.6.2024

voivat johtua ainoastaan veroista ja maksuista ja muista sellaisista tekijöistä, joita sähköntoimittaja ei ole määritellyt;

38 a) *sopimuksen irtisanomismaksulla* maksua tai sakkoa, jonka sähköntoimittaja tai aggregointia harjoittava sähkömarkkinoiden osapuoli voi veloittaa asiakkaalta määrällä-
kaisen sähköntoimittajan- tai palvelusopimuksen sopimusehtojen vastaisesta irtisanomisesta;

13 §

Jakeluverkon rakentaminen

Muut saavat rakentaa vastuualueelle jakeluverkkoa, jos:

1) kysymyksessä on liittymisjohto tai varasyöttöyhteys, jolla sähkönkäyttökohde taikka yksi tai useampi toisiinsa kytketty energiavarasto liitetään vastuualueen jakeluverkonhaltijan sähköverkkoon;

2) kysymyksessä on liittymisjohto tai varasyöttöyhteys, jolla yksi tai useampi voimalaitos taikka yksi tai useampi voimalaitos ja niihin kytkeytyvä yksi tai useampi energiavarasto liitetään vastuualueen jakeluverkonhaltijan tai muun verkonhaltijan sähköverkkoon;

2 a) kysymyksessä on erillinen linja, jolla liitetään pienimuotoista sähköntuotantoa sähkönkäyttökohteeseen tai kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän verkkoon;

16 §

Hankeluvan myöntäminen

Jos hakemus ei koske valtakunnan rajan ylittävää sähköjohtoa, hankelupa on 1 momentin estämättä myönnettävä:

1) liittymisjohtolle, jolla sähkönkäyttökohde, yksi tai useampi toisiinsa kytketty energiavarasto, yksi tai useampi voimalaitos taikka yksi tai useampi voimalaitos ja niihin kytkeytyvä yksi tai useampi energiavarasto liitetään lähimpään nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin sähköverkkoon;

2) sähköjohtolle, jonka jakeluverkonhaltija rakentaa vastuualueellaan tai vastuualueeltaan sen ulkopuolelle, jos sähköjohto yhdistää jakeluverkonhaltijan sähköverkon osat toisiinsa tai jakeluverkonhaltijan sähköverkon toiseen sähköverkkoon.

19 §

Verkon kehittämisvelvollisuus

Sähköverkko on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että:

5) sähköverkkoon voidaan liittää vaatimukset täyttäviä sähkönkäyttökohteita, voimalaitoksia ja energiavarastoja;

201/2025

20 §

Liittämisvelvollisuus

Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkökäyttökohteet, voimalaitokset ja energiavarastot toiminta-alueellaan. Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla avoimia, tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Liittymä on kytkettävä sähköverkkoon liittyjän kohtuulliset tarpeet ja liittymän kytkemiseksi tarvittavat sähköverkkoinvestoinnit huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa liittymissopimuksen tekemisestä. Kohtuullinen liittämisaika kantaverkossa ja suurjännitteisessä jakeluverkossa saa ylittää 24 kuukautta ja jakeluverkossa kuusi kuukautta ainoastaan, jos se on tarpeen liittymän laajuuden ja teknisen toteutuksen vuoksi tai jos siihen on muita erityisiä syitä.

21 b §

Verkkoon pääsyn täytäntöönpano sähköverkossa

Verkonhaltijan tulee tehdä pyynnöstä tarjous liittyjälle sähköverkkoon liittamisestä sekä verkon käyttäjälle, energiavaraston haltijalle ja asiakkaalle sähkön siirto- ja jakelupalvelusta. Liittämistä koskevassa tarjouksessa on esitettävä liittämisen edellytyksenä olevat tekniset vaatimukset sekä liittyjän pyynnöstä kattava ja riittävän yksityiskohtainen arvio liittymiskustannuksista ja arvio liittymän toimitusajasta.

49 a §

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelut

Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija vastaa vastuualueellaan jakeluverkoissa käytävän sähkökaupan markkinaprosessien edellyttämän tiedonvaihdon ja -hallinnan keskitetystä järjestämisestä ja taseselvityksestä jakeluverkoissa (*sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelut*). Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluja ovat:

- 9) kuormanohjausrajapinnan ylläpitäminen sekä markkinapohjaiseen loppukäyttäjän kuormanohjaukseen liittyvien tietojen ylläpito ja välittäminen;
- 10) 1–9 kohdassa tarkoitettujen palvelujen kattamien tietojen säilyttäminen.

54 §

Sähkönjakelupalvelujen aikajaotus ja hintarakenne

Jakeluverkonhaltijan on tarjottava jakeluverkkonsa käyttäjille näiden tarpeisiin soveltuvia, aikajaotukseltaan ja hintarakenteeltaan erilaisia sähkönjakelupalvelutuotteita.

Sähkönjakelupalvelutuotteiden jakelumaksun hintarakenne voi koostua perusmaksusta, energiamaksusta ja tehomaksusta. Loppukäyttäjillä, joiden sähkönkäyttöpaikka on varustettu yli 3 x 63 ampeerin pääsulakkeella, jakelumaksuun voi sisältyä myös loistehokomponentti. Energiavirasto voi antaa sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan mukaisia tarkempia määräyksiä tehomaksun ja aikajaotuksen kansallisista määräytymisperusteista ja muista sähkönjakelupalvelujen maksukomponenttien rakenteista.

54 a §

Sähköisen liikkumisen integrointi jakeluverkkoon

Jakeluverkonhaltijan on syrjimättömältä pohjalta tehtävä sähköisen liikkumisen jakeluverkkoon tapahtuvan integroinnin edistämiseksi yhteistyötä yritysten kanssa, jotka omistavat, kehittävät, käyttävät tai hallinnoivat sähköajoneuvojen latauspisteitä.

54 b §

Käytettävissä olevan jakeluverkonhaltijan kapasiteetin ilmoittaminen

Jakeluverkonhaltijan on julkaistava verkkosivustollaan kolmen kuukauden välein selkeät ja läpinäkyvät tiedot uusista liittämispyyntöjä varten käytettävissä olevasta jakeluverkkonsa ja suurjännitteisen jakeluverkkonsa kapasiteetista sekä perusteet tämän kapasiteetin laskemiseksi. Käytettävissä oleva kapasiteetti on ilmaistava olemassa olevien ja mahdollisten verkon käyttäjien tarpeet huomioiden riittävän tarkalla maantieteellisellä tarkkuudella, jos julkaisu ei vaaranna yleistä turvallisuutta tai tietojen luottamuksellisuutta. Julkaisussa on kerrottava mahdollisuudesta joustavaan liityntään siirtoarajoitusten alaisilla alueilla.

54 c §

Liittymän tilauksen käsittely jakeluverkossa

Liittyjä voi pyytää jakeluverkonhaltijalta verkkoon liittämistä ja toimittaa siihen liittyvän tarpeellisen aineiston sähköisessä muodossa.

Jakeluverkonhaltijan on annettava liittyjälle selkeää ja läpinäkyvää tietoa liittämispyyntönsä tilasta ja käsittelystä kolme kuukautta liittymän tilauksen jälkeen. Nämä tiedot on toimitettava päivitettyinä liittyjälle kolmen kuukauden välein siihen asti, kunnes liittämispyyntö on lopullisesti käsitelty.

62 §

Suljettua jakeluverkkoa koskevat erityissäännökset

Suljettuun jakeluverkkoon ja suljetun jakeluverkonhaltijaan ei sovelleta 23, 23 a eikä 26 a §:ää, 27 §:n 3 momenttia, 28, 29, 29 b, 50–52, 52 a, 53, 53 a, 54, 54 a–54 c, 55, 56, 56 a, 58 eikä 59 §:ää eikä 61 a §:n 2 momenttia.

— — — — —

7 luku

Sähköntuotanto ja kulutusjousto

65 b §

Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

Loppukäyttäjä voi jakeluverkon sähkönkäyttöpaikan teknisten edellytysten täytyessä valtuuttaa vähittäismyyjän tai muun sähkömarkkinoiden osapuolen antamaan käskyt kuormansa ohjaukseen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön ylläpitämän kuormanohjausrajapinnan kautta. Valtuutus tehdään, muutetaan ja peruutetaan loppukäyttäjän ilmoituksella sähkökaupan keskitettyyn tiedonvaihdon yksikköön. Kuormanohjauspalvelusta sopiminen loppukäyttäjän ja markkinapohjaisen kuormanohjauspalvelun tarjoajan välillä ei edellytä jakeluverkonhaltijan, loppukäyttäjän vähittäismyyjän tai muun sähkömarkkinoiden osapuolen suostumusta.

Jakeluverkonhaltijan on mahdollistettava loppukäyttäjän 1 momentin mukaisesti valtuuttamalle sähkömarkkinoiden osapuolelle markkinaperusteisen kuormanohjauksen järjestämiseksi pääsy loppukäyttäjän etämittauslaitteiston kuormanohjausreleen ohjaukseen. Jakeluverkonhaltijan on mahdollistettava loppukäyttäjän kuormien ja laitteiden liittämisen kuormanohjausreleeseen.

Jakeluverkonhaltijalla on oikeus 1 momentin mukaisen valtuutuksen estämättä tarvittaessa käyttää kuormanohjausrelettä sähköverkkoon kohdistuvissa normaaliolojen häiriötilanteissa, sähköpulatilanteissa, valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa tai jos on ilmeistä, että markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus vaarantaa sähköverkon käyttövarmuuden.

Jos loppukäyttäjä ei tee 1 momentissa tarkoitettua valtuutusta, jakeluverkonhaltijan on jatkettava loppukäyttäjällä jo käytössä olleen loppukäyttäjän verkkopalvelutuotteen mukaisen tai tämän kanssa sovitun kuormanohjauksen toteutusta. Loppukäyttäjän verkonhaltijan on aktivoitava kuormanohjaukseen loppukäyttäjän verkkopalvelutuotteen mukainen kuormanohjaus tai muu loppukäyttäjän kanssa sovittu kuormanohjauksen toteutus 1 momentissa tarkoitettua valtuutuksen päättyessä, jollei loppukäyttäjä tee uutta valtuutusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuormanohjaustoinninnallisuuden toteuttamisesta ja sen edellyttämästä tiedonvaihdosta.

84 §

Luvun soveltamisala ja määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *liittymissopimuksella* jakeluverkonhaltijan ja sähkönkäyttökohteen omistajan tai haltijan (*liittyjä*) välistä sopimusta sähkönkäyttökohteen liittamisestä nimellisjännitteeltään enintään 20 kilovoltin jakeluverkkoon; jos liittymissopimus siirretään, siirronsajaan sovelletaan, mitä liittyjästä säädetään;

86 a §

Loppukäyttäjältä ennen sopimuksen tekemistä pyydettävät tiedot

Tietojen muuttuessa loppukäyttäjän on itse ilmoitettava uusi laskutusosoitteensa, jos se on eri kuin sähkönkäyttöpaikan osoite.

87 §

Sopimuksen tekeminen

Liittymissopimus on tehtävä kirjallisesti sekä ilman aiheutonta viivytystä siitä, kun verkonhaltija on vastaanottanut liittymän tilauksen ja liittymän kytkemisen edellyttämät tiedot liittyjän sähkölaitteistoista. Jakeluverkonhaltija ei saa vedota ehtoon, jota ei ole merkitty liittymissopimukseen tai josta ei ole muutoin sovittu kirjallisesti.

Jos sähkönmyyntisopimus on tehty kuluttajan kanssa kuluttajansuojalain 6 luvussa tarkoitettussa kotimyyntissä tai etämyyntissä tai muutoin vähittäismyyjän kiinteän toimipaikan ulkopuolella, sopimuksen mukaisen sähköntoimituksen on käynnistytävä viimeistään 90 vuorokauden kuluessa sopimuksen tekemisestä. Jos sähköntoimitusta ei voida aloittaa viimeistään 90 vuorokauden kuluessa sopimuksen tekemisestä, sopimus raukeaa. Vähittäismyyjän on ilmoitettava kuluttajalle viipymättä sopimuksen raukeamisesta saatuaan tiedon siitä, ettei sähköntoimitusta voida aloittaa 90 vuorokauden kuluessa sopi-

muksen tekemisestä. Kuluttajalta ei saa periä sopimukseen perustuvia maksuja ennen sähköntoimituksen aloittamista. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos kuluttaja on omasta aloitteestaan ottanut yhteyttä elinkeinonharjoittajaan tai jos elinkeinonharjoittaja on ottanut yhteyttä kuluttajaan tämän nimenomaisesta pyynnöstä sellaisen sähkönmyyntisopimuksen tekemiseksi, jonka mukainen toimitus käynnistyy yli 90 vuorokauden kuluttua sopimuksen tekemisestä.

92 a §

Sähkönmyynti- ja aggregointisopimuksen irtisanomismaksu

Jos loppukäyttäjä irtisanomalla määräaikaisten sähkönmyyntisopimuksen tai aggregointisopimuksen rikkoo sopimusta, irtisanomisesta saa periä maksun vain, jos siitä on sopimuksessa sovittu.

Maksun tulee olla oikeasuhteinen, eikä se saa ylittää sopimuksen irtisanomisesta vähittäismyyjälle tai aggregaattorille aiheutuvaa suoraa taloudellista tappiota. Vähittäismyyjällä tai aggregaattorilla on todistustaakka suorasta taloudellisesta tappiosta.

Jos irtisanomismaksua ei ole sovittu tietyn määräiseksi, sopimusehdoissa on määriteltävä irtisanomismaksun määräytymisperusteet. Vähittäismyyjän on pyynnöstä annettava viipymättä ja maksutta loppukäyttäjälle tapauskohtaisesta irtisanomismaksun suuruudesta yksiselitteinen tieto ennen sopimuksen irtisanomista.

Tämän pykälän säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa loppukäyttäjän vahingoksi.

99 a §

Asiakasvalitusten käsittely

Loppukäyttäjällä on oikeus sähkönjakelua ja muuta verkkopalvelua, sähköntoimitusta sekä aggregointia koskevan valituksen käsittelyn hyvään tasoon. Jakeluverkonhaltijan, vähittäismyyjän ja aggregaattorin tulee käsitellä valitukset yksinkertaisesti, oikeudenmukaisesti ja ripeästi.

103 §

Sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttäminen loppukäyttäjistä johtuvasta syystä

Sähkönjakelu tai sähköntoimitus voidaan keskeyttää, jos loppukäyttäjä on olennaisesti laiminlyönyt jakeluverkonhaltijalle tai vähittäismyyjälle tulevien maksujen suorittamisen tai on muutoin olennaisesti rikkonut sopimukseen perustuvia velvoitteitaan. Ennen sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttämistä loppukäyttäjälle on lähetettävä kirjallinen huomautus maksun laiminlyönnistä tai muusta sopimusrikkomuksesta sekä aikaisintaan kahden viikon kuluttua huomautuksen lähettämisestä erillinen katkaisuvaroitus. Huomautus maksun laiminlyönnistä ja katkaisuvaroitus voidaan tehdä myös muulla pysyvällä tavalla, jos loppukäyttäjä on erikseen kirjallisesti tai sähköisesti antanut tähän suostumuksensa ja toimittaja riittävällä huolellisuudella varmistaa, että huomautus tai katkaisuvaroitus tosiasiallisesti saavuttaa loppukäyttäjän. Kuluttajalle lähetävässä katkaisuvaroituksessa on mainittava, miten kuluttajan on meneteltävä, jotta hän voi vedota tässä pykälässä mainittuihin oikeuksiin sekä ohjattava kuluttajaa asian selvittämisessä ja maksuvaihtoehtojen löytämisessä. Sähkönjakelun tai sähköntoimituksen saa katkaista aikaisintaan viiden viikon kuluttua siitä, kun maksu on erääntynyt tai muusta sopimusrikkomuksesta on ensimmäisen kerran ilmoitettu loppukäyttäjälle eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu ajoissa ennen varoitettua katkaisuaikakohtaa.

201/2025

105 c §

Laskutustiedot

Loppukäyttäjän sähköntoimituksen ja jakelupalvelun laskutuksen tapahtuessa yhteisellä laskulla tulee 1 momentin 1, 2 ja 4–6 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissa eritellä jakeluverkonhaltijaa ja vähittäismyyjää sekä niiden saatavia koskevat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2025.

Tämän lain 49 a §:n 1 momentin 9 ja 10 kohta, 65 b §, 86 a §:n 2 momentti ja 105 c §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä syyskuuta 2026.

Tämän lain 92 a §:ää ei sovelleta ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin.

Helsingissä 25.4.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala